

NÁZEV:**BBB tradiční dřevný tér (dehet)****POPIS:**

BBB tradiční dřevný (dřevní) tér (dehet) je tradiční přírodní surovina. Získává se ze smolnatých částí pryskyřičnatých dřevin (z kořenů a pařezů), u nás především z borovic (borovicový dehet). Jedná se o hustou, olejovitou kapalinu tmavohnědé barvy, s medovou konzistencí a charakteristickým kouřovým zápachem, který časem vyprchá. Vyrábí se pálením (pyrolýzou) bez přístupu vzduchu s následnou destilací.

Dřevní tér (dehet) nebo také dřevní smůla (smola) se odedávna používal pro formulaci různých nátěrů a barev a také jako přísada do různých směsí a přípravků (nejčastěji spolu s vhodnými ředidly, kovovými sušidly a rostlinnými oleji). Takové směsi a přípravky jsou po staletí tradičně používány pro ošetřování dřeva a dřevěných výrobků, a to především v exteriéru k ochraně dřevěných konstrukcí, staveb a výrobků (většinou z měkkého dřeva), které byly zatíženy povětrnostními vlivy. Například dřevěné kostely, sruby, roubenky, stodoly, lodě, šindelové střechy, kůly, mola, lávky, ploty, povozy, sáně, pergoly, okenice apod.

Směsí s borovicovým (borovým) dřevným térem vytváří v podpovrchové části dřeva tenkou ochrannou vrstvu, která velmi dobře odolává vlivům povětrnosti, rozkladnému UV záření a také škůdcům, plísním a hnilobám. Dřevný tér je přirozeně antiseptický. Dřevní tér v nátěrových směsích usnadňuje jejich roztírání a poskytuje ekologickou ochranu dřeva – neuvolňuje nebezpečné látky a nezatěžuje životní prostředí. Dřevný tér je zcela přírodní produkt v přírodě plně odbouratelný.

CHARAKTERISTIKA:

- Určen jako přírodní surovina do směsí pro použití v exteriéru.
- Zcela přírodní a ekologický způsob ochrany dřeva.
- Lze aplikovat na všechny typy dřevin.
- Je přirozeně antiseptický.
- Pomáhá chránit proti povětrnosti (vodě, UV záření)
- Zvyšuje ochranu proti dřevním škůdcům, plísním a hnilobám.
- Snadná aplikace – lehce se roztírá i na neupraveném dřevě.

TECHNICKÉ ÚDAJE:

Název	: dřevný (dřevní) tér (dehet)
Ostatní názvy	: Wood Tar, Pine Tar, borovicová (borová) smůla (smola)
Číslo CAS	: 8011-48-1
Číslo ES	: 232-374-8
Skupenství	: kapalina
Barva	: tmavě hnědá
Zápach	: charakteristický kouřový
pH	: cca 5 (neředěno)
Sušina	: min. 80%
Hustota (při 20°C)	: 0,99 +/- 0,1g/cm ³
VOC	: max. 200g/l (0,197 kg/kg)
Počáteční bod varu a rozmezí bodu varu	: 150 – 400°C
Bod vzplanutí	: > 80°C
Rozpustnost ve vodě	: nemísitelný
Rozpustnost v jiných rozpouštědlech	: organická rozpouštědla, etanol
Dynamická viskozita (při 50°C)	: 100 – 400 cP
Číslo kyselosti	: 50 – 85 mg KOH/g
Vlhkost	: max. 3%
Obsah popela	: max. 0,5%

Poznámka: viskozita produktu se může lišit vlivem různého obsahu kalafuny, která krystalizuje při skladování. Tyto krystaly se taví při teplotě asi 60°C.

APLIKACE:

Nejlépe štětcem

PŘÍPRAVA PODKLADU:

Ošetřované dřevo musí být čisté a suché. Nečistoty a staré nátěry odstraňte. V případě čištění ředidly (například nitro ředidlem) nechejte povrch odvětrat. Šedé skvrny, plísně a mechy odstraňte pomocí příslušných přípravků. Dřevo nechejte proschnout.

PODMÍNKY PRO NÁTĚR:

Nátěr je vhodné provádět za teplého počasí (ale ne na ostrém slunci), aby se dobře roztíral a lépe penetroval do dřeva. Abyste se vyhnuli riziku tvorby skvrn, musí být dřevo před nátěrem suché. Nátěr se provádí minimálně 2x. Každý další nátěr následuje vždy až po zaschnutí předchozího nátěru.

VOLBA (FORMULACE) NÁTĚRU:

Samotný (čistý) dřevní tér je hustý, špatně se roztírá a dlouho schne, a proto je nutné jej upravit (naředit). Před samotnou aplikací tedy nejprve zvolte vhodnou formu úpravy dřevního téru pomocí iněné fermeže, iněného oleje (fermež lépe penetruje a

Dodavatel:

Mgr. Ivo Blachut

Ratibořská 65/143, 74705 Opava

Tel/fax.: +420 553 627 764

www.olejenadrevo.cz

rychleji vytvrzuje než lněný olej) nebo nejlépe tungového oleje a terpentýnu, a to podle účelu použití, expozice, stáří a stavu dřeva a aplikačních podmínek. **Nejtypičtější dehtové nátěry jsou:**

- 1) **Čistý dehet** – stavby a výrobky vystavené extrémní zátěži slunce a vody - lodě, přístavní mola, mosty, lávky, kúly do země, nové šindelové střechy apod.
- 2) **Tmavý dehet** – stavby a výrobky otevřené působení povětrnosti – starší šindelové střechy, ploty, pergoly apod.
- 3) **Světlý dehet** - stavby a výrobky částečně chráněné před vlivy povětrnosti (například přesahem střechy) – podbití, stěny domů, okenice apod.
- 4) **Norský (skandinávský) dehet** – univerzální, historicky prověřená a nejčastěji využívaná receptura pro všeobecné použití.

Poznámka: fermež (resp. tungový nebo lněný olej) a terpentýn snižují viskozitu dehtu – dehet je proto řidší a lépe penetruje do dřeva, aniž by bylo nutné ho zahřívát. Fermež (resp. tungový nebo lněný olej) také urychluje schnutí (vytvrzení nátěru). Nejlépe tedy penetruje a schne světlý dehet. S větším množstvím fermeže (resp. tungového nebo lněného oleje) ale klesá odolnost nátěru proti působení vody, UV záření, škůdcům, plísním a hnilobám.

PŘÍKLADY TYPICKÝCH FORMULACÍ:

Čistý dehet:		Světlý dehet:	
Dřevný tér	: 1 objemový díl	Dřevný tér	: 1 objemový díl
Terpentýn	: ½ objemového dílu	Fermež	: 2 objemové díly
		Terpentýn	: ½ objemového dílu
Tmavý dehet:		Norský (skandinávský) dehet:	
Dřevný tér	: 2 objemové díly	Dřevný tér	: 1 objemový díl
Fermež	: 1 objemový díl	Fermež	: 1 objemový díl
Terpentýn	: 1 objemový díl	Terpentýn	: 1 objemový díl

Poznámka: místo lněné fermeže lze také použít lněný olej, nejlépe pak tungový olej. Lněný olej lépe penetruje do dřeva než olej tungový. Tungový olej lépe vytvrzuje (rychleji schne – a to i lépe než fermež) a je odolnější vůči působení povětrnostních vlivů. Tungový olej se díky své vyšší hustotě a lepší plnivosti proto lépe hodí pro nátěry starého a již vypraskaného dřeva. Je ale nutné ho více naředit. Tungový olej také méně žlutne a tmavne než lněný olej nebo fermež.

POSTUP APLIKACE:

Nejprve si připravte předem zvolenou aplikační směs dle výše uvedených formulací. Důkladně promíchejte. Promíchanou aplikační směs (dehet) nanášejte na povrch dřeva nejlépe štětcem. Dehet důkladně rozetřete po směru dřevních vláken. Savá místa a čelní dřevo opakovaně doplňte, aby byl povrch dřeva důkladně nasycen. Pokud je již natřený povrch dřeva dostatečně proschlý a dřevo je schopno absorbovat další nátěr (nejlépe po několika dnech), celý postup zopakujte.

POZOR! Přestože je ideální aplikovat dřevní tér za teplého počasí (snadněji se roztírá a lépe vsakuje do dřeva), nenatírejte dřevo na přímém slunci, kdy může být povrch dřeva rozpálen na vysokou teplotu. Natírejte při zatažené obloze nebo nejlépe k večeru, aby měl nátěr dostatek času pro dobré zasáknutí a vytvrzení. Vyhnete se tak riziku, že slunce rozpálí natřený povrch a dosud nevytvrzený nátěr bude v důsledku objemových změn prýštit z dřevních pórů ven a celý nátěr znehodnotí.

DOBA SCHNUTÍ:

Rozhodující pro schnutí je podíl téru v připravené směsi. S množstvím fermeže (resp. tungového nebo lněného oleje) se doba schnutí zkracuje. Doba schnutí je rovněž závislá na dostatečné cirkulaci vzduchu a relativní vlhkosti vzduchu. Při nižších teplotách nebo vyšší vlhkosti vzduchu se doba schnutí (vytvrzení nátěru) prodlužuje. U dřevního téru je nutno počítat s dobou schnutí v řádu dní (u čistého dehtu v řádu týdnů), nikoliv hodin.

VYDATNOST:

Při prvním nátěru spotřebujete až dvojnásobné množství nátěru, než při druhém nátěru. Spotřeba je závislá především na stavu a vlastnostech podkladu, na zvolené natírací směsi a způsobu nanášení. Například starý a popraskaný dřevní šindel dokáže absorbovat mnohem více nátěru, než nově vyrobený. Spotřeba se proto může až řádově lišit. Pro přesnou kalkulaci je nutné provést zkušební nátěr. Obecná vydatnost naředěné směsi je cca 10 – 15 m²/l pro jednu vrstvu nátěru u nového dřeva. U starého a neudržovaného dřeva to ale může být také jen 3 m²/l.

ŘEDIDLA:

BBB terpentýnový olej balzámový, BBB terpentýnový olej dřevný, pomerančový olej. Terpentýn balzámový je kvalitnější, ale také dražší než terpentýn dřevný.

OBNOVOVACÍ NÁTĚR:

První obnovovací nátěr je vhodné provádět již po jednom roce. Je to proto, že nové dřevo, které je vystavené povětrnostní zátěži (tedy značným a rychlým objemovým a teplotním změnám v dřevní hmotě vlivem působení především vody a slunce) sesychá a praská. Vzniklé četné praskliny a trhliny je proto potřebné včas doplnit novým nátěrem. Časem se dřevo stabilizuje, sesychá a praská již méně, a proto i interval pro obnovovací nátěr se prodlužuje (cca na 3 – 5 let). Starší a vyschlé dřevo je proto potom vhodné doplňovat nátěrem s větším podílem oleju v nátěrové směsi. Olej (fermež) lépe vsakuje a chrání dřevo více do hloubky, obsažený dehet chrání především povrch dřeva. S postupem času a postupující degradací dřevního ligninu nachází větší uplatnění také hustý a odolný olej tungový. Ten staré a vyschlé dřevo lépe „zaplní“ než, sice výborně penetrující, ale méně odolná fermež či lněný olej.

Výše uvedené informace jsou založeny na zkouškách a praktických zkušenostech dodavatele a byly ověřeny k datu uvedenému v záhlaví. Dodavatel není zodpovědný za škody způsobené nedodržením instrukcí uvedených v technickém listu, nebo použitím produktu k nevhodnému účelu.

Příklad: nový a málo nasávkavý střešní šindel je vhodné zpočátku ošetřit nejprve čistým, dostatečně naředěným dehtem. Pro revitalizační (obnovovací) nátěr použijte směs dehtu s fermeží (nebo přiřaděným tungovým olejem). Obnovovací nátěry je vhodné doplnit o tungový olej. Pokud místo fermeže použijete i na čerstvé dřevo tungový olej, je potřeba do směsi přidat trošku více ředidla (cca o 20%) než v případě fermeže nebo lněného oleje, abyste snížili vyšší přirozenou viskozitu tungového oleje a směs byla dostatečně řídká.

ČIŠTĚNÍ NÁŘADÍ:

Pracovní nářadí umyjte v ředidle (terpentýn, pomerančový olej), na štětce je také vhodné použít čistič štětců.

BALENÍ:

Kovová láhev 1 litr, kovový kanystr 5 litrů, HDPE kanystr 20 litrů.

DOBA EXPIRACE:

12 měsíců od data plnění (v originálním balení).

SKLADOVATELNOST:

Skladujte v těsně uzavřených obalech na čistém, suchém a dobře větraném místě. Odstraňte zdroje tepla, jisker a otevřeného ohně. Sprej či aerosol se mohou vznítit i pod teplotou vzplanutí.

ZDRAVOTNÍ A BEZPEČNOSTNÍ ZAŘAZENÍ:

Obaly jsou opatřeny štítky s bezpečnostními údaji, které by měly být dodrženy. Další informace o nebezpečných vlivech a ochraně jsou podrobně uvedeny v bezpečnostních listech. Bezpečnostní listy jsou k dispozici na vyžádání.